

Stanovisko PEFC Slovensko

k informáciám z médií o dôvodoch prípravy Národnej dohody o strome

Zvolen, 5.6.2017

Minister životného prostredia informoval 19.5.2016 médiá o základných bodoch „Národnej dohody o strome“ zo strany enviro rezortu, ktorú chce predstaviť Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Podľa informácií v tlači je zámerom národnej dohody položiť základy ekologickejšieho, zodpovednejšieho a trvalo udržateľného spôsobu hospodárenia s lesmi. Argumentoval pritom existenciou dvoch prístupov pri spravovaní lesov, ochranárskym a lesníckym opierajúc sa o vznik povodňovej situácie v Nízkych Tatrách.

Na Slovensku neexistovali a neexistujú dva alebo viac prístupov pri obhospodarovaní lesov. Dlhodobo existuje len prístup jeden, funkčne integrované obhospodarovanie lesov. Je základným kameňom národného PEFC štandardu trvaloudržateľného obhospodarovania lesov, ktorý je nepretržite medzinárodne uznaný od roku 2005. Pílerom sú kritériá a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov prijaté v rámci MCPFE (Ministerské konferencie o ochrane lesov v Európe) priebežne aktualizované o výsledky medzinárodných dohovorov, procesov a iniciatív v oblasti lesníctva. Dodržiavaním PEFC štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesa preukazuje svoju spoločenskú zodpovednosť 147 vlastníkov a správcov lesov obhospodarujúcich 1 254 466 ha (62,1%) výmery lesov Slovenska a následne v dodávateľskom reťazci lesných produktov viac ako 80 spracovateľských a obchodných spoločností.

Výsledky práce vlastníkov a obhospodarovateľov lesov, spredmetnené do kvality lesných porastov, sú pritom viditeľné, hmatateľné a jednoznačne uznávané odborníkmi v celoeurópskom i celosvetovom meradle. Vysoko hodnotené biotopy európskeho významu a im podobné prirodzené lesy dnes preklasifikované na pralesy na Slovensku existujú len a len zásluhou lesníkov - ľudí, ktorí celý svoj život zasvätili poznaniu zložitých procesov lesných biotopov a vedia ich z generácie na generáciu citlivo regulovať. Len vďaka týmto ľuďom sa Slovensko v zachovalosti lesov a ich biodiverzity radí na popredné miesto v Európe.

Treba sa poučiť z nedávnej minulosti. Pokusy o rozdelenie lesného hospodárstva na „Krajské správy lesov pre obnovu, pestovanie a ochranu lesa“ a "Krajské lesné priemysly pre ťažbu, manipuláciu, dopravu a predaj dreva" podľa vzoru veľkého brata z roku 1952 skončili po štyroch rokoch fiaskom ako nefunkčné. Treba sa zamyslieť podľa akého vzoru a predovšetkým koho vzoru sa vytvára opätovne atmosféra potreby rozdelenia lesníctva na Slovensku.

Správnosť dlhodobo uplatňovaného konceptu funkčne integrovaného alebo polyfunkčného obhospodarovania lesov a jeho prospech pre ochranu prírody ako jeden z atribútov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov potvrdzuje aj fakt, že v rámci sústavy NATURA 2000 lesné pozemky v CHVÚ tvoria 64,3 % a v ÚEV až 86,2 % ich výmery. Ochrana takýchto území sa realizuje v závislosti od stupňa ich ochrany (2.-5. stupeň). Celkový podiel lesov s obmedzeniami ochrany prírody činí cez 60 % (zdroj SAŽP 2017). Lesné biotopy v týchto územiach museli a musia mať vlastnosti umožňujúce zaradiť ich do predmetnej sústavy.

Ruku na srdce, holé boky v oblasti Malužinej, Čertovice a iných lokalitách s tretím a vyšším stupňom ochrany spôsobila honba za úmyselnou ťažbou dreva, alebo ochranársky prístup (predbežná opatrnosť) pri povoľovaní vykonávania opatrení na spracovanie a zmierňovanie následkov kalamít, ktoré prerastajú do rozsiahleho odumierania lesných ekosystémov s výsledkom straty ich verejnoprospešných funkcií?

Treba si uvedomiť, že pojem trvalo udržateľnosť v lesníctve neskrýva v sebe len hodnoty ochrany prírody ale rovnocenne aj hodnoty estetické, spoločenské, sociálne, environmentálne a nakoniec aj ekonomické, ktoré sú pre vlastníka ešte stále jediným zdrojom financovania aj zadarmo poskytovaných ekosystémových služieb.

Na druhej strane vítame iniciatívu „Národnej dohody o strome“. PEFC Slovensko v tejto súvislosti v komuniké z konferencie „Postavenie a úloha lesov v zelenej ekonomike“, konanej pri príležitosti 10. výročia založenia PEFC Slovensko vo Vyhniach 7.11.2012 sa obrátil na všetky relevantné politické strany a vtedajšiu vládnu moc s odporúčaním „Pripraviť a záväzným právnym aktom schváliť národnú stratégiu využívania prírodných obnoviteľných zdrojov ako rozhodujúci predpoklad pre legislatívne usporiadanie kompetencií sektorov lesníctva a ochrany prírody“. Ľady sa však nepohli.

Je najvyšší čas. Les nevie hovoriť. Je odkázaný na racionálne a zmysluplné konanie všetkých zainteresovaných strán a konkrétneho človeka. Vodítkom pri tvorbe „Národnej dohody o strome“ preto nech je Vízia „Európske lesy 2020“, pod ktorú sa podpísala aj Slovenská republika:

„Vytvárať budúcnosť, kde všetky európske lesy sú životaschopné, produktívne a plnia množstvo funkcií. Kde lesy účinne prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju, prostredníctvom zabezpečovania ľudského blahobytu, zdravého životného prostredia a hospodárskeho rozvoja v Európe a na celom svete. Kde jedinečný potenciál lesov pri podpore zeleného hospodárstva, ľudského živobytia, zmierňovania zmeny klímy, zachovania biologickej diverzity, zlepšovania kvality vody a boja proti rozširovaniu púští je využitý v prospech spoločnosti.“

Znenie schválené Radou PEFC Slovensko dňa 5.6.2017.

PEFC (Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém – www.pefc.org) je dnes vo svete najrozšírenejším systémom certifikácie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Fungovanie systému je založené na medzinárodne akceptovaných pravidlách a princípoch podpory trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti. V súčasnosti je riadnymi členmi Rady PEFC 43 ekonomicky vyspelých štátov zo všetkých kontinentov sveta vrátane Slovenska, 5 mimoriadnych členov a 25 medzinárodných spoločností, organizácií a združení podporujúcich princípy a ciele PEFC.

Program PEFC v Slovenskej republike riadi nezisková, mimovládna organizácia PEFC Slovensko. Vykonáva správu Slovenského národného štandardu trvaloudržateľného obhospodarovania lesov. Prostredníctvom vydaných certifikátov združuje viac ako 300-tisíc vlastníkov lesov hospodáriacich na viac ako 1 246 tis. ha lesov, čo predstavuje 63% z celkovej výmery lesov Slovenska. Zároveň zastupuje záujmy takmer 80 spoločností a podnikov zaoberajúcich sa spracovaním dreva a obchodom s výrobkami z dreva a papiera, ktorých počet neustále rastie. Viac informácií môžete získať na www.pefc.sk.

